

AVRUPA BİRLİĞİNİ YARATAN NEDENLER VE TÜRKİYE

Metin AYDOĞAN

Avrupalı devletler, 20.yüzyıl içinde guruplara ayrılarak birbirleriyle iki kez savaştılar. Her iki savaşın da nedeni ekonomik rekabet ve pazar paylaşımıydı. Paylaşım savaşlarının yol açtığı kayıpları birlikte yaşayan Avrupalılar savaştan hemen sonra, pazar gereksinimini silahlı çatışmaya varmadan çözebilmenin yol ve yöntemlerini aradılar ve AB oluşumu bu arayışın sonucu olarak ortaya çıktı.

Yirmi yıl arayla ortaya çıkan iki büyük savaş seksen milyon insanın ölümüne ve ölçülemeyen maddi zarara yol açmıştı. Her iki savaşın da temelinde, büyük bir sanayi gücüne ulaşan ancak bu güce yeterli gelecek sömürgesi bulunmayan Almanya, ABD ve Japonya'nın dış pazar gereksinimleri vardı. 20.yüzyıl başında Dünya'nın büyük bölümünü sömürge haline getirmiş olan İngiltere ve Fransa, sahip oldukları hegemonya alanlarını korumak, diğerleri ise bu alanlardan pay almak istiyorlardı; dünya yeniden paylaşılmalıydı, birinci büyük savaşın nedeni buydu.

1.Dünya Savaşı, Batılı büyük devletler için “galibi olmayan” bir savaş olarak bitti. Almanya yenildi ama İngiltere ve Fransa da büyük güç kaybına uğradı. Ortadoğu yeterince paylaşılmadığı gibi, hiç hesapta olmayan bir biçimde ve tüm yoksul ülkelere örnek olan Türk Devrimi ortaya çıktı; ulusal bağımsızlık hareketleri dünyaya yayıldı. Rusya'da Çarlık yıkıldı ve yine hiç hesapta olmayan “sosyalist” bir devrim oldu. Avrupa ülkelerinde doğrudan rejime yönelen güçlü bir işçi hareketi oluştu. Almanya ve Macaristan'da başarılı olmayan sosyalist ayaklanmalar, İngiltere'de, tarihinin en büyük işçi eylemleri ortaya çıktı; toplumsal mücadeleler İtalya ve Almanya'da faşist ve nazist yönetimlerin oluşmasıyla sonuçlandı. Pazar paylaşımı için birbirleriyle savaşan batılı ülkeler, savaştan büyük zararlar ve güç kaybıyla çıkmışlardı.

İkinci Dünya Savaşı, birincisinin adeta tekrarı gibiydi. Avrupa'yı “yerle bir” eden savaş, elli milyon insanın ölmesine neden oldu. Batılı büyük devletler, yine kendilerinin çıkardığı bu savaştan da büyük kayıplarla çıktılar. Birinci Savaştan sonra kurulan ve “yalnız” olan Sovyetler Birliği, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu Avrupa'nın tümünü ele geçirdi, az gelişmiş ülkeler üzerindeki etkisini arttırdı ve süper bir güç haline geldi. Her iki savaşta da

uğrunda savaşılan, on milyon kilometrekarelik toprağı ve bir milyar nüfusuyla Çin sömürge olmaktan kurtuldu ve “sosyalist” bir düzen kurmaya girişti. Batılılar için “kayıp” gerçekten çok büyüktü.

Türkiye, paylaşım çatışmalarının tarafı değil mağduruydu; Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra büyük miktarda toprak yitirmiş ve işgal edilmişti; ancak işgale karşı hemen tepki göstermiş ve ulusal bağımsızlıktan ödün vermeyen yeni bir devlet kurmuştu. Temel gereksinim, kendi gücüne dayanarak kalkınmak, Batı’yla arasındaki farkı kapatmak ve bunun için de ulusal pazarını koruma altına almaktı. Kalkınmış olan tüm ülkeler gelişimlerini böyle sağlamışlardı. Türkiye’nin sorunları, beklentileri ve gereksinimleri Batı’dan çok farklıydı. Gelişmiş sanayi ülkeleriyle kuracağı “ortak pazar” ilişkilerinde “ortak değil ancak pazar” olabilirdi. Nitekim ABD ve AB ile kurduğu ilişkiler sonucu böyle olmuştur.

Batı’nın devlet yetkilileri ve onlara yön veren sermaye güçleri, aralarında yapacakları üçüncü bir savaşın kendi varlıklarının sonunu getirebileceğini görüyorlardı. Savaşlardan sonra dünyaya verilecek yeni biçimde, herkese yetecek ve sürekli olacak bir pazar işleyişinin kurulması gerekiyordu. Ancak, “daha çok üretim, daha çok kâr ve sürekli kâr” işleyişinin temel olduğu sermaye düzeninin sürekliliği demek, “sonsuz genişlikte bir pazarın” yaratılması demektir. Oysa ülkelerin ve dünyanın sınırları sonsuz değildi. Belli dönemlerde güçlenerek ülkeleri ele geçirenler, daha sonra zamana ve gelişim farklılıklarına bağlı olarak, ele geçirdikleri ülkelere pay isteyen güçlü rakiplerle karşılaşıyorlardı. Bu ise çatışma demektir ve çatışma, emperyalist sistemin zorunlu bir sonucuydu. Tekelci kapitalizm var oldukça çatışma kaçınılmazdı ama ertelenmesi ya da geciktirilmesi mümkündü. Genişletilmiş ortak pazarlar, bu amaca hizmet edebilirdi.

Batılı devletler, 2.Dünya Savaşı’ndan büyük bir güç ve prestijle çıkan ABD’nin öncülüğünde dünyaya yeni bir biçim vermeye giriştiler. Önce, sömürgelere yönelik askeri işgalin yerini, giderek artan biçimde, siyasi ve mali egemenlik aldı. Sömürgeler görünüşte bağımsız, gerçekte yarı – sömürge haline getirildi; asker ve silahın yerini ondan daha etkili olan para ve politik ayrıcalıklar aldı. Kapsamlı uluslararası anlaşmalarla, metropol pazarları dahil tüm ikincil dünya pazarları birbirine bağlandı ve bu bağlantının ekonomik – hukuksal işleyişi serbest ticaret anlaşmalarıyla küresel bir sistem haline getirildi.

Ortak pazarlar, bu sistemin bir ürünü olarak ortaya çıktılar ve zaman içinde geliştiler. İkinci Dünya Savaşı öncesinde, her biri bir başka büyük devletin kullanım alanına giren ülke pazarları, ayrı ayrı ve yalnızca bir egemen devlet tarafından kullanılıyordu. Savaştan sonra, ülke pazarları birbirine bağlanarak; geniş, alım gücü yüksek ve her ülkenin kendi gücü oranında yararlanabileceği “ortak pazarlar” haline getirildi.

Silahlı çatışmadan kaçınmak için geliştirilen “ortak pazar” girişimi, büyük güçler arasındaki ticari rekabeti ortadan kaldırmadı ama batılı devletlerin kendi aralarındaki yeni bir silahlı çatışmayı, elli yıldan fazla bir süre ertelemeyi başardı. Avrupalılar bu “başarıyı”, 15 Aralık 2001’de yaptıkları Laeken Zirvesi’nde devlet başkanlarının imzasıyla yayınladıkları Bildiride şöyle dile getirdiler : “Avrupa Birliği bir başarı öyküsüdür. Yarım yüzyılı aşkın bir süredir Avrupa barış içinde yaşıyor.. Birlik, çoğunluğu Orta ve Doğu Avrupalı olmak üzere on yeni ülkeyi daha bünyesine katarak, Avrupa tarihinin, İkinci Dünya Savaşı ve onu izleyen yapay bölünme sayfasını nihayet kapatabilecektir. Bunca zaman sonra Avrupa, elli yıl önce altı ülkenin liderliğinde olduğundan farklı bir yaklaşım gerektiren gerçek bir dönüşümle, kan dökülmeden büyük bir aile olma yolundadır.”¹

“AVRUPA CUMHURİYETİ” NDEN, AVRUPA BİRLİĞİNE

Birleşik bir Avrupa’nın sağlanmasına temel oluşturan kuramsal savlar, ütöpik de olsa çok eskiye giden düşüncelerdir. Kendilerini Antik Ege uygarlığının mirasçıları olarak gören Avrupalılar, kapitalist üretim ilişkilerinin yayıldığı son 300 yıl içinde bu konuyu birçok kez dile getirmişler ve “uygarlığı temsil eden” Avrupa’nın birleşmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Alman milliyetçiliğinin öncülerinden olmasına karşın bugünkü AB girişiminin düşünsel temellerini atanlardan John Gottfried Herder, 1784’de yazdığı “İnsanlığın Tarih Felsefesi Üzerine Düşünceler” adlı kitabında bir yandan, “Almanlar büyük, güzel, güçlü, girişimci, cesur ve dayanıklıdır; korku uyandıran mavi gözleri, bağlılık ve ölçülülük ruhundan beslenir” der ama diğer yandan Avrupa’nın bir bütün olduğunu ileri sürerek bu bütünlüğü “Avrupa Cumhuriyeti” kavramıyla anlatır. “Asyalı barbarlar olan Türklerin Avrupa’da ne işleri var”² demekten de kendini alamaz. Herder’in düşlediği “Avrupa Cumhuriyeti” elbette Almanya’nın etkin olduğu bir “cumhuriyet” dir.

“Birleşik bir Avrupa” için ilk somut adım, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra gerçekleştirilen Avrupa Ekonomik Topluluğu girişimidir. Birbirleriyle savaşmak istemeyen

Avrupalı devletler, önce savaş sanayisine temel oluşturan üretim alanlarında birlikler oluşturdular. 1951 yılında Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (CECA) kuruldu. Bu örgütün temel amacı, silah endüstrisinin dayanağı olan kömür ve çelik üretiminin ortak denetim altına alınmasıydı. Bunun için 1952'de, kömür, demir cevheri ve hurda demir ortak pazarı, 1953'te de, çelik ortak pazarı kuruldu. Aynı yıl, 12 ülkenin katılımıyla, Avrupa Nükleer Araştırma Örgütü (Euratom) oluşturuldu.

Kurulan örgütler ve antlaşmalar serisi, bugün adına Avrupa Birliği denilen, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun (AET) kurulmasıyla sonuçlandı. 25 Mart 1957'de Roma'da bir araya gelen Fransa, Almanya, Belçika, İtalya, Hollanda ve Lüksemburg ilk üyeler olarak kuruluş sözleşmesini imzaladılar. Daha sonra 1973 yılında İngiltere, Danimarka ve İrlanda, 1981'de Yunanistan, 1986'da Portekiz ve İspanya, 1990'dan sonra da Avusturya, İsveç ve Finlandiya 2002 yılında da Polonya, Estonya, Letonya, Litvanya, Slovenya, Malta, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Macaristan ve Kıbrıs Rum Kesimi topluluğa katıldılar. Romanya ve Bulgaristan'ın yakında katılacağı açıklanırken Türkiye, çok ayrı bir ilişki içinde beklemeye alındı.

Avrupa Ekonomik Topluluğu, ayrı zamanlarda kurulmuş olan ve Avrupa ülkeleri arasında askeri çatışmaları önlemeyi hedefleyen örgütlerin toplamından oluşur. Diğer ortak pazar örgütleri gibi, yalnızca ekonomik işbirliği örgütü değildir. Siyasi birliği hedefleyen bir anlayışa ve bu anlayışa uygun düşen uzun süreli programlara sahiptir. Çalışmalar, ekonomi ağırlıklı olarak başlamıştır ama ortaklık ilişkileri bugün, mali, idari ve askeri alanlarda da ileri bir boyuta gelmiştir. Bu nedenle, ilk adı Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) iken, birliğe yönelik uygulamaların gelişmesiyle bu ad, önce Avrupa Topluluğu'na (AT), daha sonra da Avrupa Birliği'ne (AB) dönüştürülmüştür.

Siyasi birlik amacı, artık ütöpik bir istek değildir. Avrupalılar çok değişik çelişkiler ve çözülmesi gereken sorunlar yaşıyor olsalar da, bu yönde gözle görülür somut adımlar atmış durumdadır. Ülkeler arasında yakınlaşmaya hız kazandıracak maddi yapıya, en çok Avrupalılar sahiptir. Karşılıklı ilişkilerde bugün sağlamış oldukları düzey, uzun bir tarihsel geçmişe, kültürel yakınlığa ve çatışmaların süzgecinden geçen deneyimlere dayanır. 20. yüzyılda birbirleriyle iki kez çatışan Avrupa ülkeleri bir daha böyle bir çatışmayı yaşamak istemiyorlar. Bu nedenle giriştikleri birlik uğraşında kararlılar ve bu uğraşa zarar verebilecek hiçbir gelişmeye tahammül göstermiyorlar. Kendi aralarında ne kadar 'demokratik' iseler,

özellikle 3. dünya ülkelerine karşı o kadar anti-demokratik bir anlayış içindeler. Diğer ekonomik bloklarla, rekabet çatışmaları var. ABD ve Japonya ile giriştikleri ekonomik yarışın, 21. yüzyılda geleceği boyutu biliyor ve varlık sorunu olarak gördükleri bu yarışa hazırlanıyorlar. Bu nedenle dışı karşı son derece katı bir tutum içindeler. AB herkesin gücüne göre yararlandığı bir çıkar örgütüdür.

Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun 1957 yılında Roma'da imzalanan birlik antlaşması; 248 madde, maddelerin dayandığı çok sayıda ekler ve protokollerden oluşmuştur. Kapsamı çok geniş tutulan kuruluş sözleşmesinin amaçlar maddesi şöyle özetlenmiştir; pazar birliği içindeki ekonomik etkinliklerin uyumlu hale getirilmesi, yaşam düzeyinin yükseltilmesi ve Avrupa Birliğini sağlamak için her tür çalışmanın yapılması... Hedeflerin gerçekleştirilmesinde uygulanacak ekonomi politika araçları olarak; gümrük vergilerini ve miktar kısıtlamalarını kaldırmak, üçüncü ülkelere karşı ortak bir gümrük tarifesi uygulamak, üye ülkeler arasında sermaye ve işgücü dolaşımını serbestleştirmek, ortak tarım ve ulaşım politikaları geliştirmek gibi ilkeler sayılıyordu. Topluluk, ticari açık veren üyeleri için kendi içinde mali önlemler alacak; yaşam düzeyini yükseltmek ve işsizliği azaltmak için bir sosyal fon oluşturacak ve yeni yatırımlar gerçekleştirmek için bir banka kuracaktı (Avrupa Yatırım Bankası). Avrupa Ekonomik Topluluğu, kendi dış ticaretini geliştirmek koşuluyla, Avrupa dışından da üye alabilecekti.

AB'nin, ortaklık sözleşmesi, görünüşte her üye ülkeye eşit haklar vermektedir. Ancak bu elbette sadece sözleşme maddelerinde kalan bir eşitliktir. Dünyanın her yerinde ve her zaman olduğu gibi Avrupa Birliği'nde de, eşitlik ve özgürlük, güçlü olmanın sınırlarıyla belirlenen kavramlardır. Güçlü olan özgürdür ve eşitliği o belirler. Bütün eşitlik söylemlerine karşın bugün Avrupa Birliği'nde belirleyici güç, dünyanın üçüncü büyük ekonomisine sahip olan Almanya'dır. Avrupa Topluluğu içindeki bütün imalatın yaklaşık üçte birini, Almanya tek başına gerçekleştirmektedir. Topluluğun, gayri safi milli hasılasının % 28'ne sahiptir. 1992'de, Birlik bütçesindeki payı 10 milyar doların üzerindedir. Bu miktar, İngiltere'nin yaptığı katkının üç, İngiltere ve Fransa'nın birlikte yaptığı katkının iki katıydı. Alman Başbakanı Helmut Kohl, 1990 Aralığında şöyle söylüyordu: "Artık kendi sorunlarımızla ilgilenmeliyiz. Avrupa'nın merkezindeyiz. Her şeyi, Avrupa'nın geri kalanını ve böylelikle dünyayı etkiliyoruz."3

Avrupa Topluluğuna üye olan ilk dokuz ülkenin toplam ekonomik gücü, 1975 yılında, ABD'nin ekonomik gücünü yakalamıştı. Dünya nüfusunun gelir düzeyi en yüksek bölümünde yer alan ve 260 milyon insanın yaşadığı bu dokuz ülkenin gerçekleştirdikleri gayri safi milli hasıla (GSMH) 1017.7 milyar dolar olmuştu. Bu rakam aynı yıl, ABD için 1149.7, Japonya için 372.8 milyar dolardı. 4 1983 yılında AT'nin GSMH'si 2545.3 milyar dolara çıkarken, ABD'nin 3040.1, Japonya'nın 1158.8 milyar dolara çıkmıştı. 5 8 yıllık süre içinde AT, GSMH'sini % 150 arttırırken ABD % 164, Japonya % 211 oranında arttırmıştı. ABD, AT ülkelerine karşı, eskiye oranla fazla olmayan bir üstünlük elde ederken, Japonya hızlı bir biçimde büyümüşü. 90'lı yıllarda Japon ekonomisi, Almanya, İngiltere ve Fransa'nın toplamına eşit bir güce ulaşmıştı. 1950 ile 1990 arasında, dünya GSMH'si içindeki payı % 5'ten % 16'ya çıkmıştı ki, bu bir ulusun gerçekleştirebileceği en hızlı ekonomik büyümeydi.6 Avrupa Topluluğunun yolu uzun, rakipleri çetindi.

TÜRKİYE'NİN AVRUPA BİRLİĞİ İÇİNDEKİ YERİ

Avrupalıların 1957 yılında giriştikleri AET, Türkiye'nin toplumsal yapısına, gelişme isteklerine ve ulusal çıkarlarına uygun düşen bir örgütlenme değildir. AET'nin oluşturulmasına neden olan gerçeklerin tarihsel geçmişi, maddi dayanakları ve Avrupa'ya özgü hedefleri vardı. Sömürgeci ve emperyalist geleneklere sahip Avrupalılar kendilerine ait bir sorunu çözmeye çalışarak, kıtanın geleceğine biçim verecek olan uzun erimli bir işe girişiyorlardı; Türkiye'yle farklı öncelikler ve farklı çıkar duyguları içindeydiler; toplumlar arasında , tarihsel ve kültürel gerçekliğin yarattığı yapısal karşıtlıklar ve bu karşıtlığın oluşturduğu “doku uyuşmazlığı” vardı. Günün somut koşulları ve Türk tarihinin özellikleri gözönüne alındığında, Avrupa ortaklık kurulacak değil sakınılacak bir güçtü. Güçsüz ekonomik yapısıyla, Türkiye'nin gelişmiş ülkelerle “ortak pazar” oluşturması ve ulusal pazarını bu ülkelere açması “fille yatağa girmek” demektir. Ancak, Türkiye'yi “yönetenler” böyle düşünmüyorlar; “ne olursa olsun” diyerek AB'ye girmek istiyorlardı.

Avrupa Ekonomik Topluluğu, ayrı ayrı zamanlarda kurulmuş olan örgütlerin toplamından oluştu ve diğer ortak pazar oluşumları gibi yalnızca ekonomik işbirliği örgütü değildi. Siyasi birliği hedefleyen bir anlayışa ve bu anlayışa uygun düşen uzun süreli programlara sahipti. Çalışmalar, ekonomik ağırlıklı olarak başlamıştı ancak ortaklık anlayışı, mali ve idari alanları kapsayarak siyasi birliği hedefliyordu. Avrupa Birleşik Devletleri tanımıyla ifade edilen birlik anlayışı Avrupalılar için; ekonomik, sosyal ve kültürel

temelleri olan bir tasarımdı; Hıristiyan kimliğine dayanarak oluşmuş olan Avrupalılık düşüncesi, ırkçılıkla bezenmiş gelenekler ve üstünlük duygularıyla hala yaşıyordu.

Ekonomik ve siyasal düzen, tarihsel birikim, toplumsal yapı, inanç ve kültürel farklılıklarla kendine özgü yaşam biçimine sahip Türkiye'nin birleşmek için hiç düşünmeden başvurduğu AET, böyle bir yapının ve düşüncenin ürünüydü. Oysa Türk toplumunun bu yapıyı oluşturan Avrupalılarla bin yıl eskiye giden çelişkileri vardı. Çatışmalarla dolu tarihsel birikim ve bu birikimin oluşturduğu gerilim ve ayrılıklar, varlığını canlı bir biçimde sürdürüyordu. Bu iki toplumun aynı idari yapı içinde kaynaşarak bütünleşmeleri mümkün değildi. Sosyal ve tarihsel gerçekliğin somutluğuna karşın Adnan Menderes Hükümeti, hiçbir araştırma ve bilgiye sahip olmadan 1959 yılında AET'ye üyelik için başvurmuştu.

Menderes Hükümeti, araştırıp incelemeden AET'ye başvurmuştu ama AET yetkilileri; giriştikleri işin anlam ve boyutunu, Türkiye'nin yerini ve uygulayacağı politikaları çok iyi biliyorlardı. AET Komisyonu, 1962 yılında kabul ettiği raporda şunları söylüyordu : “Yunanistan’la yapılan anlaşmanın ilkeleri doğrultusundaki bir model Türkiye için hiç uygun olmayacaktır. Böyle bir modelin yükümlülüklerini ne Türkiye ne de AET taşıyabilir. Yunanistan’a göre çok daha büyük bir ekonomiye sahip Türkiye'nin AET için maliyeti taşınamaz boyutta olacaktır.”⁷

1963'den 1995'e; HIZLANAN SÖMÜRGELEŞME SÜRECİ

Türkiye, 12 Eylül 1963 günü AET ile Ankara Anlaşması'nı imzaladı. Anlaşmayı imzalayan, batılı devletlere karşı verilen Kurtuluş Savaşı'nda “Garp Cephesi Komutanı” olan, Lozan'da ulusal egemenlik hakları için büyük mücadele veren İsmet İnönü'ydü. Lozan'da, 1838 Ticaret Anlaşması'nın Türkiye'yi sömürgeleştirdiğini ileri süren, hiçbir imtiyaz önerisini kabul etmeyen ve gümrük bağımsızlığı için çok sert bir mücadele veren İsmet İnönü, Cumhuriyet'in ilanının 40.yılında gümrüklerden ve korumacılıktan vazgeçilen Ankara Anlaşmasını kabul etmişti. 8 İlginç bir rastlantı olarak, NATO'ya üyelik için İnönü başvurmuş (1949) anlaşmayı Menderes imzalamış (1952), AET'ye ise Menderes başvurmuş (1959), İnönü imzalamıştı (1963). AET ortaklık başvurusu, ABD'nin onayını alarak yapılmış ancak Menderes Hükümeti başvuruyu ne TBMM'ye getirmiş, ne de CHP'ye bilgi vermişti.⁹ Ortaya konan başlıca gerekçe yalnızca şuydu : “Türkiye Batı Dünyası'na mensuptur.”¹⁰ Dışişleri Bakanlığı bu “bilimsel” saptamayı esas alarak; “Her ne koşulda olursa olsun

AET'ye girmek" 11 anlayışıyla "yoğun" bir çalışma içine girdi ve Türkiye, 1838 Ticaret Anlaşmasıyla simgelenen Tanzimat Batıcılığı sürecine tekrar sokulmuş oldu.

Ankara Anlaşması, Türkiye'yi tam üye değil ne anlama geldiği belli olmayan "ortak üye" olarak kabul ediyor ve Türkiye'yi üye yapmayacağını daha işin başlangıcında ortaya koyuyordu. Fransa Cumhurbaşkanı General De Gaulle 1962 yılında; "Yunanistan'ın aksine Türkiye büyük bir ülkedir. AET'ye girmesi şart değildir" derken, Fransa ve İtalya, Türkiye'nin "Kendi ihraç ürünlerinin yerini alacağından" çekiniyordu. 12 Üye yapılmak istenmeyen Türkiye'nin, Doğu'ya yakınlaşmasından da endişe ediliyor ve bu endişenin giderilmesi için bir "ara formül" bulunmaya çalışılıyordu. De Gaulle'ün geliştirdiği ve AB'nin bugüne dek sürdürdüğü Türkiye politikasının temelini oluşturacak olan "ara formül" şuydu: "Türkiye ne tamamen dışarı itilmeli ne de içeri alınmalıydı."¹³

Ankara Anlaşması, Türkiye ile AET arasında "ortaklık" rejiminin uygulanması ve gelişmesi için bazı organlar kurulmasını öngörüyordu. Ortaklık Konseyi, Ortaklık Komitesi, Türkiye – AET Karma Parlamento Komisyonu ve Gümrük Birliği Komitesi adlarıyla organlar kuruldu. Türk yöneticiler bu tür organların kurulmasını, Türkiye'ye verilen önemin göstergesi saydılar. Ve Türkiye'yi AET üyeliğine götürecek olan bir girişim olduğunu sandılar. Avrupalıların Türkiye'ye "önem" verdikleri doğrudu. Ancak bu önem, Türkiye'nin AET içine alınıp ortak yapılmasını değil üye yapmadan "ilişkilerin geliştirilmesini" amaçlıyordu; organlar bu amaçla kurulmuştu.

1 Aralık 1964'den sonra yürürlüğe giren Ankara Anlaşması'yla, Türkiye – AET ilişkileri "tam üyeliğe" ulaşana dek; "Hazırlık", "Geçiş" ve "Son Dönem" adlarıyla üç döneme ayrıldı. Türkiye bu dönemlerde, "Batı'yla bütünleşmek", "Avrupalı olmak" hevesiyle üzerine düşen tüm yükümlükleri yerine getirdi. Oysa AET Türkiye'yi "tam üyeliğe" almamaya baştan karar vermişti. Avrupalılar kendi sorunlarını çözmek için biraraya gelmişlerdi. Nüfusu ve sorunları bol, kendisine yabancı Türkiye'yi aralarına almak AET oluşumunun amaçlarına hiç uygun değildi. AET, onlar için, yalnızca ekonomik bir örgütlenme değil, tarihsel kökleri eskiye giden, siyasi birliği amaçlayan bir örgütlenmeydi. Bu örgütlenmede eşit koşullara sahip bir Türkiye'nin yeri olamazdı.

Politikacılar, devlet ödenekleriyle sık sık Avrupa'ya gittiler ve "organ" toplantılarına katıldılar. Ancak, katıldıkları toplantıların anlam ve kapsamını, buralarda neyi nasıl temsil edeceklerini bilmiyorlardı. AET kuruluş sözleşmelerini incelememiş ve inceletmemişlerdi; yüzotuzbin sayfayı bulan belgeler tercüme bile edilmemişti. Türk temsilciler "organ"

toplantılarında önlerine getirilen hemen her belgeye derhal imza atıyorlar ve o denli istekli davranıyorlardı ki buna Avrupalılar bile şaşırıyordu. Örneğin “Hazırlık Dönemi” beş yılı kapsıyordu. Beş yıl dolduğunda Türkiye’nin bu süreyi, ekonomisini Avrupa rekabetine hazırlamak için onbir yıl uzatma hakkı vardı; bu süre içinde AET’ye herhangi bir ödün vermeyecekti. Ancak, Türkiye’yi yönetenler, herhangi bir süre uzatımı istemek bir yana hemen hiçbir hazırlık yapmadan ve beş yılın dolmasını bile beklemeden “Geçiş Dönemine” geçilmesini istediler.

AET, başlangıçta Türkiye’nin topluluğa girebilecek düzeyde kalkınmasını istiyor göründü. “Hazırlık Dönemi”nde Türkiye’ye herhangi bir yükümlülük getirmedi. Türkiye’nin ihracatında ağırlığı olan tütün, fındık, kuru incir ve üzüm belirli koşullar altında bazı gümrük indirimleri uyguladı. Avrupa Yatırım Bankası aracılığıyla 175 milyon dolarlık bir fonu, anlaşma amaçları çerçevesinde kullanılmak üzere Türkiye için ayırdı.

“Hazırlık dönemi” nin bu iki basit ödünü, Türk yöneticilerin çok hoşuna gitmişti. “Hazırlık Dönemi” nin süresi bitmeden Türkiye AET’den “Geçiş Dönemi” koşullarının görüşülmesini istedi ve 23 Kasım 1970’de “Katma Protokol” imzalandı. Protokol’ün imzalandığı günlerde Adalet Partisi Gurubu adına Meclis’te bir konuşma yapan Zonguldak Milletvekili Cahit Karakaş şunları söyledi : “Türkiye’nin ekonomik ve siyasi menfaatleri daima Avrupalı olmakta, batılı olmaktadır. İşte bu sebeple Türkiye 1963 yılında, batı ile Ortak Pazar Antlaşması imzalamıştır. Sayın İsmet İnönü o zaman, antlaşmayı imza eden hükümet başkanı olarak, ‘Bu antlaşma Türkiye’nin ilelebet Avrupalılaştırmasını temin edecektir’ demişti.. Türkiye’nin kendi ihraç ürünlerine pazar bulabilmesinin zorunlu gereği, ekonomik ilişkileri öteden beri daima Batı ile sürdürmüştür.. Doğu bloku devletleriyle ticaret plan hedeflerimize ve ilkelerimize aykırı düşmektedir.”¹⁴

Ticari olarak 1971, hukuki olarak da 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren “Katma Protokol”ün imzalanmasından sonra AET gerçek amacını göstermeye başladı. “Katma Protokol”e, gittikçe gelişen bir biçimde, sanayi ürünleri ticaretinde gümrük birliğine gidilmesi şartını koydu. AET, Türk sanayi ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerini ve kısıtlamaları; pamuk ipliği, pamuklu dokuma ve rafine petrol ürünleri hariç olmak üzere (geriye ne kalıyorsa?) kaldırıyor, buna karşılık kendi sanayi ürünlerinin kademeli olarak Türkiye’ye gümrüksüz girmesinin yolunu açıyordu. Bu iş için Türkiye’de zaten olmayan

hassas sanayi ürünleri için 22, diğerleri için 12 yıllık süre koyuyor ve Türkiye'nin "dört gözle" beklediği işgücü dolaşımının 1 Ocak 1986'dan sonra serbest olmasını kabul ediyordu.

Katma Protokol Türkiye'ye, kullanamayacağı daha doğrusu ekonomik düzey nedeniyle kullanması mümkün olmayan hakları vermiş görünüyordu. Türkiye, "eşit" koşullar altında Avrupa sanayi ürünleriyle rekabet edebilecek bir sanayi yapısına sahip değildi; sınırlı sektörlerde oluşma aşamasında olan cılız sanayinin korunmaya gereksinimi vardı. Avrupa rekabetine açılmak bunların yok olması demekti. AET, mali protokoller çerçevesinde Türkiye'ye on yılda yaklaşık 3,5 milyar dolar yardımda bulunacak, Türk işçileri Avrupa'nın her ülkesinde serbestçe dolaşacaktı. Türk tekstil ürünlerine kota uygulanmayacak, "Anti –damping" uygulamaları yapılmayacaktı.

Bunların hiçbiri gerçekleşmedi. Buna karşın Türkiye, büyük bir "istek" ve "disiplinle" kendi üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmeye devam etti. 1984 – 1994 arasında uyguladığı ekonomik politikalarla kapılarını Avrupa'ya hızlı bir biçimde açtı. Katma Protokol çerçevesinde 12 ve 22 yıllık listelerde gümrük indirim taahhütlerini yerine getirdi. 1995'e gelindiğinde Avrupa Birliği malları Türkiye pazarında, ABD ve Japon mallarına karşı belirgin bir biçimde imtiyaz üstünlüğüne sahip hale gelmişti. Ulusal sanayi büyük darbe almıştı.

Türkiye, Katma Protokol'ün öngördüğü yükümlülüklerini yerine getirmiş olmanın heyecanıyla, 14 Nisan 1987'de tam üyelik için başvurdu. AET üyelik başvurusunu reddetmekle kalmadı, Türkiye'nin tam üyelik konusunu Birliğin gündeminden çıkardı. Bu olumsuz davranışa karşın Başbakan Turgut Özal, konuyla ilgilenen herkesi şaşkına çeviren şu sözleri söyledi. "Türkiye Avrupa Birliği'ne alınmasa da Gümrük Birliği'ne gireceğiz."15

"YÜKTEN DE DAHA AĞIR YÜK" TÜRKİYE

Avrupa Topluluğu Bakanlar Konseyi, Türkiye'nin üyelik başvurusunu 27 Nisan tarihinde, gerekli incelemeyi yapmak için AT Komisyonu'na gönderdi. Komisyon tüm birimlerine, Türkiye'nin Topluluğa katılmasının sonuçlarını ve etkilerini değerlendirebilmek için gereken tüm bilgi ve belgeleri toplama talimatı verdi. Yapılan kapsamlı araştırmalar sonunda, 10 sayfalık "Görüş" ile buna ekli 125 sayfalık bir "Teknik Rapor" ortaya çıktı. Komisyonun Konseyce benimsenen raporunda şu tür saptamalar yer alıyordu : "..Türkiye'nin

özel durumunda iki husus önemlidir. Türkiye büyük bir ülkedir. Herhangi bir Topluluk üyesi devletten daha büyük bir coğrafi alanı vardır ve nüfusu ileride daha da artacaktır. Genel gelişmişlik düzeyi Avrupa ortalamasının çok altındadır.. Ekonomik dengesizlikler devam ettiği sürece, Topluluk'un ekonomik ve sosyal politikalarından doğan yükümlülükleri üstlenmede Türkiye'nin ciddi zorluklar yaşayacağından korkulmaktadır. Türkiye'nin katılmasının, Topluluğun kendi kaynakları üzerine koyacağı yük nedeniyle hissedilir kaygılar vardır. Türkiye'nin yapısal fonlara dahil edilmesinden gelecek mali yük, yükten bile daha ağır olacaktır. Türk işgücünün Topluluk emek pazarına girişi, işsizliğin Topluluk içinde yüksek düzeyde olmaya devam ettiği bir süreçte korku vermektedir.. 1995 yılında Gümrük Birliği'nin tamamlanması, Topluluk tarafından Türk tekstil ve tarım ürünlerindeki ticaretle ilgili düzenlemelerin gözden geçirilmesini gerektirecektir. Türkiye ile Topluluk arasındaki ekonomik dengesizliklerin yarattığı kısıtlamalar, Türkiye pazarını Avrupa Topluluğu pazarına daha yakından katma fırsatını Topluluğa vermektedir.. Avrupa'nın tamamı bir değişim içindeyken ve Topluluğun kendisi büyük değişimlerden geçerken, bu aşamada Türkiye ile katılım müzakerelerine girilmesi uygun ve yararlı olmayacaktır. Buna karşın komisyon, Türkiye'nin Avrupa'ya doğru genel açılımının dikkate alınmasına ve Türkiye ile işbirliğinin sürdürülmesi gerektiğine inanmaktadır..” 16 Avrupa yararına tek taraflı işleyen bu uygulama, tam anlamıyla bir sömürgecilik ilişkisiydi.

GÜMRÜK BİRLİĞİ NEDİR?

İlişkinin niteliği, alınan kararlarda açık olarak görülüyordu. Türkiye, Katma Protokol'ün koşullarını 14 yıldır yerine getirmenin itici gücüyle, tam üyelik için başvuruyor ancak sömürge yönetimlerine bile kolay söylenmeyecek bir kararla karşılaşıyordu. 14 Nisan'da Avrupa Topluluğu'na (AET, önce Avrupa Topluluğu daha sonra Avrupa Birliği adını alacaktır) başvuran Türkiye, başvurusundan iki ay sonra 18 Haziran 1987 tarihinde hiç ummadığı bir kararla karşılaşıyordu. Avrupa Parlamentosu, 18 Haziran'da aldığı kararda şunları söylüyordu : “Jön Türk Hükümeti tarafından Ermenilere karşı uygulanmış olan soykırımın kabul edilmemiş olması; Yunanistan ile var olan görüş ayrılıklarında, uluslararası hukuk kurallarını uygulamaya istekli olunmaması; Kıbrıs'ta işgalci Türk kuvvetlerinin muhafaza edilmesi, Kürt sorununun varlığının inkâr edilmesi; gerçek parlamenter demokrasinin bulunmaması; bireysel ve kollektif özgürlüklere, özellikle dinsel özgürlüğe saygı gösterilmemesi gibi unsurlar Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na katılmasını önleyen aşilamaz engellerdir.” 17 Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, 1987'den beri bu “aşilamaz

engelleri” aşmaya çalışmakta ve bunun için ödün vermek üzerine kurulu olan “tutarlı” bir politik “çizgi” izlemektedirler.

Türk yöneticiler, Gümrük Birliği’ne yönelik ilk imzayı, 8 Kasım 1993’de Bürüksel’de yapılan Türkiye – AB Ortaklık Konseyi’nde attılar. Bu toplantıda, Gümrük Birliği’nin 1995 yılında tamamlanmasını öngören bir karar alındı ve bu karar, karşılıklı yükümlülükleri tanımlayan Çalışma Programı’na dönüştürülerek kabul edildi. Aynı yıl yapılan AB Kopenhag Zirvesi’nde, “Türkiye ile mevcut ortaklık ilişkilerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için gümrük birliğine gidilmesi konusunda kararlılık vurgulandı” 18 ve bu “kararlılık”, Gümrük Birliği Protokolü’nün kabul edilmesine dek sürdürüldü.

Türkiye’nin tam üyelik başvurusunu reddeden ve Birliğin gündeminden çıkaran AB, 1994 yılında İsveç, Finlandiya ve Avusturya’yı üye aldı; Polonya, Macaristan ve Slovakya’yı aday üye yaptı. Türkiye, yalnızca o gün değil gelecekte de üyeliğe alınmayacağı açık bir biçimde ortaya çıkmış olmasına karşın, hiçbir şey olmamış gibi üyelik umutlarını sürdürdü. Söylenen her şeyi yapmış, istenen herşeyi vermişti. Vermeye de devam edeceğini göstermişti. Karar yetkisine sahip politikacılar, kimi üst bürokratlar, büyük sermaye örgütleri ve bu kesimlerin sözcülüğünü yapan “akademisyenler”; Gümrük Birliği’nin yararları üzerine çok konuşuyor ama konunun ulusal haklar açısından önemine hiç değinmiyorlardı. Ulusal bağımsızlığını Batı’ya karşı verilen silahlı mücadele ile kazanmış büyük bir ülke; bilgisizlik, aymazlık ve ihanete varan tutum ve davranışlarla, yeniden ekonomik tutsaklığın karanlığına doğru götürülüyordu. 6 Mart 1995’e gelindiğinde durum buydu.

Avrupalılar Türkiye tarafından imzalanacağından son ana dek kendilerinin bile emin olmadığı Gümrük Birliği Protokolü’nü, 6 mart 1994’te Türkiye’nin önüne koydular. O günlerde iktidarda olan DYP – CHP Hükümeti, Protokolü, Avrupalıları bile şaşırtan bir istekle ve hiç tartışmadan derhal imzaladı. Üstelik bu girişim Türk kamuoyuna, ulusal bir zafer gibi sunuldu. Birlik yetkilileri o denli şaşırmışlardı ki “ne olur ne olmaz” diye olacak, anlaşmayı yürürlüğe gireceği 1 Ocak 1996’dan iki hafta önce, bir de Avrupa Parlamentosu’na onaylattılar.

Türkiye Avrupa Birliği ile yaptığı ve hala yürürlükte olan Gümrük Birliği Protokolü, Kemalizmin üzerinde yükseldiği ulusal tam bağımsızlık kavramının yadsınmasıydı ve bu nedenle Atatürkçü Düşünce Sistemi’nin kabul edebileceği bir anlaşma değildi. Anlayışını

19.yüzyıl sömürgeciliğinden alan Gümrük Birliği Protokolü'yle Türkiye ekonomik, siyasal ve hukuksal hükümler haklarını üye olmadığı bir dış güce devretmeyi kabul ediyor ve kendisini Avrupa'nın bir yarı – sömürgesi haline getiriyordu. Gümrük Birliği Protokolü tam ve tartışmasız bir biçimde ağır bir kapitülasyon anlaşmasıydı ve şu koşulları içeriyordu;

Türkiye Gümrük Birliği'ne girmekle, organlarında yer almadığı bir dış örgütün tüm kararlarına uymayı önceden kabul ediyordu. Türkiye'nin karşı oy verme, kabul etmeme ya da erteleme gibi hakları bulunmuyordu.

Türkiye, Gümrük Birliği Protokolü'yle, dış ilişkilerini belirleme yetkisini Avrupa Birliği'ne devrediyordu. Türkiye, Avrupa Birliği'nin üye olmayan üçüncü ülkelerle (tüm dünya ülkeleri) yaptığı ve yapacağı bütün anlaşmaları önceden kabul ediyordu. (16. ve 55. maddeler)

Türkiye, Gümrük Birliği'ne girmekle, herhangi bir dünya ülkesiyle Avrupa Birliği'nin bilgi ve onayı dışında ticari anlaşma yapmamayı kabul ediyor, yapması durumunda Birliğe anlaşmayı engelleme yetkisi veriyordu. (56.madde)

Türkiye, Gümrük Birliği'ne girmekle, Avrupa Birliği'nin GB ile ilgili olarak alacağı bütün kararlara paralel kanunlar çıkarmayı önceden kabul ediyordu. (8.madde)

Türkiye, Gümrük Birliği'ne girmekle, içinde hiçbir Türk hakim olmadığı Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın bütün hukuki kararlarına tam olarak uymayı önceden kabul ediyordu. (64.madde)

Türkiye, Gümrük Birliği'ne girmekle, ulusal pazarını rekabet etmesinin mümkün olmadığı Avrupa mallarına açıyor, gümrük vergilerini sıfırlıyor, tüm fonları kaldırıyor.

GÜMRÜK BİRLİĞİNİN SONUÇLARI

Gümrük Birliği Protokolü'nün koşulları Türkiye açısından gerçekten çok ağır ve yıkıcıydı. Avrupalılar, bu denli ağır ve tek yanlı bir anlaşmayı Türkiye'ye bu denli kolay kabul ettirmenin mutlu şaşkınlığına uğramışlardı. Avrupa Parlamentosu'ndaki görüşmeler sırasında söz alan bir parlamenter şunları söylemişti : “Türkiye'yi çok ucuza satın alıyoruz.

Bu bizim yararımıza olmayacaktır.”¹⁹ Fransa'nın Ankara eski Büyükelçisi Eric Routeau'nun Protokol'le ilgili sözleri bir büyükelçiden beklenmeyecek kadar açıktı : “Türkiye, büyük ödünler verdiği çok haksız bir anlaşmaya imza attı. Bu anlaşma yeniden düzenlenmezse, Türkiye'nin ekonomisi açısından bir felaket olur. Avrupa pazar istiyordu, istediğini fazlasıyla elde etti.”²⁰ Almanya Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel'in sözleri ise acı gerçeğin belki de en somut ifadesiydi : “Türkiye bizim Cezayirimizdir.”²¹

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkanı Alman Leni Fisher'in, Türkiye'nin GB'yi kabul etmesi konusunda 24 Ocak 1996 günü söylediği sözler gerçek durumu ortaya koyan açık sözlerdi : “Avrupa'nın Ortadoğu'da çok önemli rol oynayan bir Türkiye'ye ihtiyacı vardır.”²² Türkiye'nin GB'ye değil GB'nin Türkiye'ye gereksinimi olduğunu kabul etmek, gerçeği anlatan somut bir saptamadır. Avrupalılar o günlerde arka arkaya açık sözlü açıklamalarda bulundular. Avrupa Parlamentosu sosyalist gurup sözcüsü Anne Van Lencker; “GB, Türkiye'de orta ve küçük işletmeler düzeyinde iş kaybına neden olacak ve Türkiye kısa vadede sıkıntı yaşayacaktır”²³ AP'nin Yunanistan üyesi Yannis Karamanidis ; “GB, ekonomi ve ticarete Türkiye'nin değil, Avrupa'nın yararına işleyecektir.”²⁴ AP üyesi Daniel John – Bendit; “GB Türkiye için kötü bir hediye. Ekonomik alanda güçlük çekecek olan Türkiye, politik birliğin nimetlerinden de yararlanamayacak”²⁵ Türk Hükümeti, ülkesini açık pazar haline getiriyor ve bunu “bayram” gibi kutluyor; bu pazardan yarar sağlayacak olan Avrupalılar ise Türkiye açısından ortaya çıkacak zararları irdeliyorlardı. Bu gerçekten çok garip bir durumdu.

Gümrük Birliği Protokolü, tüm yıkıcı sonuçlarıyla 1 Ocak 1996'dan beri uygulanmaya devam ediliyor. 12 Mart ve 12 Eylülle örgütsüz, yalın, duyarsız ve bilgisiz bir duruma getirilen kitleler, bu anlaşmaya gereken örgütlü tepkiyi bugüne dek yeterince gösterememiştir. Batılı devletler, geniş kapsamlı propaganda olanaklarıyla geçici de olsa, örgütsüz kitleleri etkileme ve onları çıkarlarıyla uyuşmayan eğilim ve eylemler içine çekme yeteneğine sahiptir. Gericiliğin, bölücülüğün ya da “işbirlikçi batıcılığın” maddi yaşam kaynaklarının Batı'ya bağlı olması bundandır. Türkiye'nin AB'ye girmesinin yararına inanan ve bunu isteyen insanlar bu eğilimlerin etkisi altında kalan, bağlı olarak yeterli ulusal bilince sahip olmayan insanlardır.

İşin insana hüznün veren bir başka yanı bu anlaşmanın; Mustafa Kemal Atatürk'ün “Ben Cumhurbaşkanlığından, Başkumandanlıktan çekilebilirim ama Parti Başkanlığından

asla”²⁶ dediği CHP’nin içinde bulunduğu bir hükümet tarafından imzalanmış olmasıdır. GB – Türkiye ilişkileri için Prof.Dr.Erol Manisalı şöyle söylüyor : “Bir ülkenin dünyanın herhangi bir yerinde bir gümrük birliğine bağlı olması için, ‘eşit statüde bir üye’ olması gerekir. Türkiye’nin AB ile ilişkisi ise, bir sömürge ile onu yöneten ülke arasındaki ilişkidir. Eskiden Avrupa ülkelerinin Afrika ve Asya’da uyguladıkları örneklerde olduğu gibi.”²⁷ GB’nin ne olduğunu anlamak isteyenler Mustafa Kemal Atatürk’ün 1 Mart 1922 tarihinde Meclisi Açış konuşmasını mutlaka okumalıdır.

TÜRKİYE, AVRUPA BİRLİĞİNE HİÇBİR ZAMAN TAM ÜYE OLARAK ALINMAYACAKTIR

Gümrük Birliği uygulamalarının neden olduğu ekonomik yıkım, giderilmesi giderek zorlaşan ulusal sorunlar olarak Türk halkının karşısına dikilmektedir. Ancak yaşanan bunca olumsuzluğa karşın, yalana ve yanılsa dayanan AB politikaları, toplumsal yaşamın tümünü kapsayacak biçimde ısrarla sürdürülmektedir. Politikacılar ve büyük sermaye çevreleri, AB’ye verilen ödümlerin yetersiz olduğunu, daha çok ödün verilmesi gerektiğini, AB’ye ancak bu yolla üye olabileceğini söylemektedirler. İleri sürülen bu sav, söylem düzeyinde bırakılmamakta ve yasal zemini oluşturulan uygulamalar halinde yaygınlaştırılmaktadır. Oysa, Avrupa Birliği Türkiye’yi hiçbir zaman tam üyeliğe almayacaktır. Çünkü;

Gümrük Birliği, Avrupa Birliğine üye olmak için verilen ulusal bir ödündür. Ekonomik gücüne ve yönetim sistemine güvenen Avrupa ülkeleri, ortaklıktan elde edecekleri yararları düşünerek gümrüklerini diğer ülkelere açmışlardır. Türkiye, ortaklık haklarını elde etmeden pazarını Avrupa’ya açmıştır. “nimet”i olmayan bir “kulfet”e katlanmış, kendisini de Avrupa için “kulfetsiz nimet” haline getirmiştir. Bu nedenle tam üyeliğe alınmasının gereği ortadan kalkmıştır.

Avrupa büyük boyutlu ekonomik ve sosyal sorunlarla karşı karşıyadır. Daralan dünya pazarları, şiddetlenen uluslararası rekabet, işsizlik üretimsizlik ve sosyal güvenlik sorunları giderek büyüyen dalgalar halinde Avrupa’yı sarmaktadır. Kendisini ABD ve Japonya’ya karşı korumaya çalışmaktadır. Amacı siyasi birliktir. “Avrupa Birleşik Devletleri” olarak ifade edilen oluşumda Türkiye’nin yeri yoktur. Olması da mümkün değildir.

Türkiye, AB'ye göre sorunları çok daha fazla olan geri bir ülkedir. Böyle bir ülke, Avrupa için “ortak” değil, ancak “pazar” olabilir. % 10'u aşan kronik işsiz oranıyla Avrupa'nın, kalabalık nüfusu ve % 26 işsizi olan Türkiye'yi tam üyeliğe alarak ona serbest dolaşım hakkı tanınması demek, çözmekte yetersiz kaldığı Avrupa işsizliğinin katlanarak artması demektir. Böyle bir gelişme ise AB'nin gözünde “Viyana kapılarında durdurulan” Türklerin Avrupa'yı bu kez “kılıcsız istila” etmesidir.

Türkiye tam üyeliğe kabul edilmesi halinde, temsil haklarının nüfusa göre belirlendiği Avrupa Birliği içinde, Birliğin en etkin birkaç ülkesinden biri olacaktır. Avrupa Parlamentosu'nda 91 milletvekili (Almanya 99, İngiltere ve Fransa 87), Bakanlar Konseyi'nde 10 oy (Almanya, İngiltere ve Fransa 10) ve AB Komisyonu'nda 2 komiser (Almanya, İngiltere ve Fransa 2) ile temsil edilecektir. Yüzyıllardır (1923 – 1938 arası hariç) Avrupa'nın yarı – sömürgesi durumunda olan Türkiye, Avrupa'yı yöneten bir ülke haline gelecektir. Kendi ülkelerini “yönetemeyenler” Avrupa'yı “yöneteceklerdir”. Böyle bir durum, Avrupalılar için değil kabul etmek gerçek bir “kabus” tur.

Türkiye'nin, tam üye olması halinde, AB'nin yürürlükteki sistemi gereğince, Birliğin “az gelişmiş yörelere yardım fonundan” her yıl yaklaşık 17,5 milyar dolar yardım alması gerekecektir. Böyle bir durum, pazar ve para için 20.yüzyıl içinde milyonlarca insanın öldüğü iki dünya savaşı çıkaran Avrupalıların, “akıllarından bile geçiremeyecekleri” bir gelişmedir. Avrupalılar Türklere yüzyıllardır ırkçı ve dinci gözlüklerle bakmışlardır. Avrupalılar için Türklerin yaşam tarzları, kültürel gelenekleri ve dini inançları, aynı siyasal oluşum içinde birlikte olunamayacak kadar kendilerinden uzaktır. Bu durum Türkler için de geçerlidir. Avrupa her geçen gün daha fazla kendi içine kapanmakta ve kendini özellikle ABD ve Japonya'ya karşı mücadeleye hazırlamaktadır. Yarattığı ekonomik – siyasal oluşum içinde Türkiye'nin gerçekten “yeri yoktur.”

Türkiye'nin AB'ye hiçbir zaman tam üye yapılmayacağı yargısı, yalnızca yoruma dayalı bir sav değildir. Avrupalılar bunu açıkça söylemekte ve söylemleri yönünde davranarak AB organlarında kararlar almaktadırlar. 1999 Helsinki Zirvesinde Türkiye için alındığı açıkça belli olan şu karar alınmıştı : “AB aday üyeleri, tek tek ve o ülkenin özelliğine göre değerlendirilecektir (Malta'yla birlikte diğer 12 aday ülkenin üye yapılarak üye sayısının 27'ye çıkarılacağı kesinleşmişti); Tam üyelik görüşmeleri başlayınca dek, AB mali katkıda bulunmaz, mali bir yükümlülük altına girmez (diğer aday ülkelerle üyelik

görüşmelerine geçiliyor ve mali yardım devreye giriyordu); Aday ülke, kendisinden AB'nin istediği tüm istekleri yerine getirmiş olsa bile, adayın AB içine alınması AB içinde sorun yaratıyorsa, aday AB'ye alınmaz. (sorunlu olan, üye yapılmayacak olan Türkiye'yi çünkü diğerlerini üye yapacaklarını açıklamışlardı.)

Bu karardan bir yıl sonra, 2000 Aralığında Nice'de yapılan AB zirvesinde alınan bir başka karar bu kararı tamamlıyor ve şöyle diyordu: "Tam üye sayısı 27'ye çıktığında AB üyelik sayısı dondurulacaktır." 29

KAYNAKÇA

- [http:// www . eu 2001 be](http://www.eu2001.be) – [http:// europa.eu.int](http://europa.eu.int);ak. Hürriyet 24.12.2001
- “Batı Düşününde Türk ve İslam İmgesi” Prof. Onur Bilge Kula, BÜKE yay. Ekim 2002 sf. 74 – 75
- “Year of Victory for Modest Statesman” Davit Marsh, The Financial Times, Aralık 1990, sf. 6, ak. Jeffry E.Garten “Soğuk Barış” Sarmal Yayınevi, 1994, sf. 227
- “Avrupa Birliği Nedir?” Nüve Matbaası, Ankara, sf. 17
- “TC Başbakanlık DPT Uluslar arası Ekonomik Göstergeler”
- “Soğuk Barış” Jeffry E.Garten, Sarmal Yayınları 1994, sf. 24
- “Türkiye’deki Siyasi Partilerin Avrupa’ya Bakışı” Hülya Yalçınsoy – Adil Aşırım, SUDE AJANS, Ekim 2000, sf. 23
- “Milli Kurtuluş Tarihi” Doğan Avcıoğlu, İstanbul Matbaası 1974, 3.Cilt, sf. 1707
- “Türkiye’deki Siyasi Partilerin Avrupa Birliği’ne Bakışı” Hülya Yalçınsoy – Adil Aşırım, SUDE AJANS Ekim 2000, sf. 9
- “Milli Kurtuluş Tarihi” Doğan Avcıoğlu, İstanbul Matbaası 1974, 3.Cilt, sf. 1706
- Cumhuriyet 3 Kasım 1973, ak. Doğan Avcıoğlu, “Milli Kurtuluş Tarihi”, İstanbul Matbaası 1974, 3.Cilt, sf. 1706
- “Türkiye’deki Siyasi Partilerin Avrupa Birliğine Bakışı” Hülya Yalçınsoy – Adil Aşırım, SUDE AJANS Ekim 2000, sf. 24
- a.g.e. sf.24
- “TBMM Tutanak Dergisi” 14.12.1970, sf. 284 – 294, ak. Hülya Yalçınsoy – Adil Aşırım a.g.e. sf. 64 – 65
- “Avrupa Çıkmazı” Erol Manisalı, Otopsi Yayınları 2001, sf. 130
- “Dünden Bugüne Türkiye – Avrupa Birliği İlişkileri” Dr.Esra Çeyhan, İstanbul 1997, sf. 307, ak. Hülya Yalçınsoy – Adil Aşırım “Türkiye’deki Siyasi Partilerin Avrupa’ya Bakışı” SUDE AJANS, Ekim 2000, sf. 172 – 179
- a.g.e. sf. 167
- “Avrupa Çıkmazı” Prof.Dr.Erol Manisalı, Otopsi Yayınları 2001, sf. 93
- “Lake’e Ankara’da Düş Kırıklığı” Cumhuriyet 16.01.1996
- “Gümrük Birliği Dönemecinde Türkiye, Gümrük Birliği Ne Getirdi, Ne Götürdü?” R.Karluk, Turhan Kitapevi, Ankara 1997, sf. 173; ak. Yıldırım Koç, “Türkiye Avrupa Birliği İlişkileri” Türk – İş Yayınları No:66, sf. 51

a.g.e. sf. 51

“Avrupa Ülkeleri Türkiye’ye Muhtaç” Sabah 25.01.1996

“Ekonomik Kriz Yaşanacak” Cumhuriyet 02.01.1996

a.g.g. 02.01.1996

a.g.g. 02.01.1996

“Tek Adam” Şevket Süreyya Aydemir, Remzi Kitapevi 1983, 8.Baskı, 3.Cilt, sf. 441

“Gümrük Birliği’nin Siyasal ve Ekonomik Bedeli” Prof.Dr. Erol Manisalı, Bağlam Yayınları, sf. 57

“Avrupa Çıkmazı” Prof.Dr.Erol Manisalı, Otopsi Yayınları 2001, sf. 159

“Belge Skandalı” Muammer Elveren – Zeynel Lüle – Uğur Ergen Hürriyet 10.12.2000